

Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΤΟΝ 16^ο ΑΙΩΝΑ

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

- Η **Αναγέννηση**, πολιτιστικό κίνημα, που ξεκίνησε στην Ιταλία και τοποθετείται ανάμεσα στο 14^ο και το 17^ο αιώνα, επέφερε την άνθηση της λογοτεχνίας, της επιστήμης, της τέχνης, της θρησκείας, της πολιτικής, όπως και σημαντικές μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση.
- Το πνεύμα της Αναγέννησης επηρέασε όλους τους τομείς της ζωής. Η περίοδος αυτή, αν και σηματοδεύτηκε από επαναστατικές καινοτομίες σε πολλά πνευματικά πεδία, και κοινωνικές και πολιτικές αναταραχές, είναι, ίσως, περισσότερο συνυφασμένη με τα ρεύματα που διαμορφώθηκαν στο χώρο της τέχνης.

- Στην Ευρώπη του 16^{ου} αιώνα, η οικονομική ευημερία και η ανάπτυξη των Τεχνών δεν μπορούσαν παρά να επηρεάσουν και τη Μόδα.
-
- Σε οτιδήποτε αφορά στην ένδυση παρατηρείται μια δόση **υπερβολής** η οποία εξηγείται από το γεγονός ότι έμποροι και αστοί αποκτούν τώρα περισσότερα χρήματα.
- Τα **ακριβά υφάσματα**, οι **γούνες** και τα **κοσμήματα** είναι ένδειξη κοινωνικής καταξίωσης.

Λεονάρντο ντα Βίντσι,
Μόνα Λίζα ή Τζοκόντα,
περίπου 1505.
Ελαιογραφία σε
μουσαμά. Παρίσι,
Λούβρο.

Ραφαήλ, Ο γάμος της Παρθένου,
Φλωρεντία 1507. Ελαιογραφία σε
σανίδι. Μιλάνο, Μουσείο

ΒΟΡΕΙΕΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

- ✓ Το 16^ο αι., τα δεδομένα στη Μόδα άλλαξαν, ακόμα και για τον ανδρικό πληθυσμό.
- ✓ Στις βορειότερες ευρωπαϊκές χώρες υιοθέτησαν τις μακριές κάλτσες που φθάνουν ψηλά στους μηρούς ως τη μέση και το σακάκι με το παραγεμισμένο μανίκι . Το συγκεκριμένο σακάκι ήταν το **doublet** και φοριόταν από το Μεσαίωνα μέχρι τα μέσα του 17ου αιώνα στη Δυτική Ευρώπη, με σκοπό την προστασία του θώρακα από μώλωπες και φθορές.

Αργότερα ,όμως, το doublet γίνεται πανωφόρι, αποκτά και διακοσμητικό ύφος και στολίζεται με χρυσές κλωστές, κουμπιά και άλλα στοιχεία.

ΝΟΤΙΕΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

- Η Ιταλία, η Αγγλία και η Γαλλία δεν καινοτόμησαν όσο ο Βορράς.
Στη Γερμανία, αντίθετα, προχώρησαν σε πιο 'ακραίες' βελτιώσεις της φυσικής σιλουέτας.
Στην αρχή, υιοθέτησαν χτενίσματα και διακοσμητικά στοιχεία για το κεφάλι που έδιναν όγκο, όπως αντίστοιχα στοιχεία υιοθέτησαν και για τους ώμους και τους μηρούς.
- Τα αξεσουάρ συνεχώς εμπλουτίζονταν με την παρουσία φτερών και καπέλων με πολύ ευρύ γείσο.

1.1 Πίνακας ζωγραφικής γυναίκας ντυμένης σύμφωνα με τα πρότυπα της εποχής.

1.2 Γυναίκα αριστοκρατικής καταγωγής με κοσμήματα.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΙΣΪΟ 16ου ΑΙΪΝΑ

- Κατά το δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, η Ισπανία πλούτισε λόγω των ορυχείων ασημιού και έγινε η μεγαλύτερη δύναμη της Ευρώπης. Οι περισσότερες χώρες ακολούθησαν τη Μόδα που επέβαλε η Ισπανία, δηλαδή **φουφούλες** για τους άνδρες-
- λίγο αργότερα και για τις γυναίκες-αλλά και ζακέτες με ψηλή **λαιμόκοψη**. Κατόπιν, στην λαιμόκοψη προστέθηκε ένα εντυπωσιακό **κολάρο** που φορέθηκε και από τα δύο φύλα.

ΚΟΙΝΑ ΕΝΔΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΩΡΩΝ.

➤ Τα κοινά ενδυματολογικά χαρακτηριστικά που συναντάμε σε όλες τις χώρες συνοψίζονται στα εξής:

i) πλούσια και

ii) βαριά υλικά

iii) σε μεγάλες ποσότητες

iv) μεγάλα μανίκια, εφαρμοστά ενδύματα και καλυμμένα κεφάλια σε άνδρες και γυναίκες.

ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ ΕΝΔΥΜΑΤΑΛΟΓΙΚΟ ΓΝΩΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

- Το χαρακτηριστικό ενδυματολογικό γνώρισμα αυτής της εποχής είναι ο **κορσές**, ένα ελαστικό, γυναικείο, κυρίως, εσώρουχο που περιβάλλει το σώμα, από τη μέση και κάτω.
- Οι γυναίκες, επιπλέον, προκειμένου να τονίσουν τη μέση τους, φορούσαν **στενά κορσάζ**, που ήταν το τμήμα του γυναικείου ρούχου που καλύπτει το πάνω μέρος του κορμού, από τους ώμους μέχρι την μέση- το μπούστο- αλλά και κορσέ με ενίσχυση από ξύλο ή μέταλλο. Κάτω από τα φορέματά φορούσαν ένα **κρινολίνο** με ενσωματωμένους ξύλινους δακτυλίους που έδιναν στο ένδυμα σχήμα καμπάνας.

ΚΟΡΣΕΣ... ΑΠΌ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΝΗΣΗ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ.

Κορσές από μαύρο βελούδο και ξύλινη ενίσχυση. (Αναγέννηση)

Χρωματιστός κορσές .
(Σήμερα)

Η ΚΟΜΜΩΣΗ

- Οι άνδρες συνήθιζαν να πιάνουν τα μαλλιά τους **κότσο**, αλλά το μήκος των μαλλιών είχε να κάνει με το προσωπικό γούστο. Επίσης, μπορούσαν να είναι ίσια ή κατσαρά ανάλογα με την αμφίεση.
- Φορούσαν παραλλαγές του **κασκέτου με γείσο** το οποίο ήταν γυρισμένο όλο ή μόνο από την μία πλευρά.
- Οι γυναίκες έφτιαχναν τα **μαλλιά** τους με **περίτεχνο τρόπο**, όπως, π.χ. οι Γερμανίδες, ή τα κάλυπταν απλώς με ένα μαντίλι.
- Τα **χρώματα** αυτής της περιόδου ήταν έντονα και σκοτεινά.

Πορτραίτο της Simonetta Vespucci

ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ.

- Το βασικότερο χρώμα της περιόδου είναι **το μαύρο**, το οποίο χρησιμοποιήθηκε ιδιαίτερα στα μαντήλια από βελούδο που κοσμούν το κεφάλι.
- Το **λευκό** επικρατούσε στα λινά υφάσματα ,το **χρυσό** και το **βυσσινί** στο κολάρο και τους φραμπαλάδες.

Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΤΟΝ 17^Ο ΑΙΩΝΑ

- Το ανδρικό κοστούμι εξελίσσεται.
- Γύρω στο 1660, το **σακάκι** φτάνει ως τη ζώνη, και τα μανίκια του, κοντά μέχρι τον αγκώνα, αφήνουν να φανούν τα φαρδιά μανίκια του πουκαμίσου.
- Εμφανίζονται, επίσης, **υποδήματα** στολισμένα με κορδέλες και κουμπιά.
- Οι **δαντέλες** και οι **φιόγκοι** βρίσκονται ...στο αποκορύφωμα της δόξας τους.
- Το καινούριο στοιχείο στο ανδρικό ντύσιμο είναι η **περούκα**.

➤ Η 'κάπα' ήταν ένα γυναικείο πανωφόρι που έμοιαζε στο σχέδιο με κάπα βοσκού.
Αντικαθίσταται από ένα μακρύ ρούχο, ένα είδος 'καζάκας' (μπλούζα φαρδιά, μακριά, ριχτή και κλειστή στο λαιμό) με μακριά και πλατιά μανίκια.

➤ Από την άλλη πλευρά, το γυναικείο κοστούμι εξακολουθεί να αποτελείται από ένα κορσάζ, στο οποίο συρράπτεται φούστα με ουρά, ανοιχτή μπροστά. Οι πτυχές της φούστας μαζεύονται στο πίσω μέρος της ώστε αυτό να ανασηκώνεται λίγο.

➤ Αυτή είναι η **τύλη**, η *tournure*, το λεγόμενο 'τουρνούρι' ή τουρνούρα.

Τύλη
ή
Τουρνούρι

ή
Τουρνούρα

ΠΕΡΙΔΕΡΑΙΟ - ΜΕΝΤΑΓΙΟΝ

Το **περιδέραιο** είναι κόσμημα που περιβάλλει το λαιμό, κατασκευασμένο από μικρά στοιχεία ενωμένα μεταξύ τους. Είναι γνωστό από την εποχή του λίθου και είχε αρχικώς και **αξία φυλαχτού**. Το πρωτόγονο περιδέραιο κατασκευαζόταν από **φυσικά στοιχεία** (μικρά κογχύλια, σπονδύλους ψαριών, δόντια ζώων) δεμένα μεταξύ τους με δυνατό νήμα από ίνες φυτών. Προς το τέλος του 13ου αι. περιορίστηκε σημαντικά η χρήση του περιδέραιου, για να επανέλθει το 15ο αι. με βαριά και πολύπλοκα δείγματα.

➤ Ως κόσμημα ανδρικό, το περιδέραιο κατασκευαζόταν συνήθως από βαριές αλυσίδες, από τις οποίες κρέμονταν φυλαχτά, (επειδή τα περιδέραια φοριούνταν συχνά κοντά στην καρδιά, πίστευαν ότι μπορούσαν να επηρεάσουν τα συναισθήματα ή να προσελκύσουν και να δυναμώσουν την αγάπη), άγια λείψανα και, συχνότερα, τα **διάσημα σήματα** του εκάστοτε **ιπποτικού τάγματος**.

➤ Τα γυναικεία περιδέραια ήταν κατασκευασμένα από πολύτιμες πέτρες. Αργότερα τα περιδέραια απλοποιήθηκαν, και τον 18ο αι. σχηματίζονταν από μια σειρά κρεμαστά στοιχεία προσαρμοσμένα σε μια μεταξωτή ή βελούδινη κορδέλα.

Περιδέραια Αναγέννησης.

➤Στις αρχές του 19ου αι. έγιναν περισσότερο διακοσμητικά, ενώ στη συνέχεια και μέχρι το τέλος του αιώνα διακρίνονταν για τον **απρόσωπο χαρακτήρα** τους, που διατηρείται ως σήμερα.

➤Ωστόσο, από την Αναγέννηση, τα ενδύματα, τα υποδήματα και τα αξεσουάρ εξελίχθηκαν ιδιαίτερα, ενώ παρόμοια σχέδια χρησιμοποιούνται μέχρι σήμερα ως πρότυπο για τη δημιουργία νέων

Αν κάνουμε μια αναδρομή στους αιώνες, θα δούμε ότι το Ένδυμα, συνόδευσε την ανθρώπινη ύπαρξη, από την εποχή των Πρωτοπλάστων, κατά το Μεσαίωνα , στη διάρκεια της Αναγέννησης, στη σύγχρονη εποχή, και χρησίμευε για να καλύπτει το ανθρώπινο σώμα, να το προστατεύει από τις καιρικές συνθήκες, να το καλλωπίζει.

Ήταν το μέσο με το οποίο ο άνθρωπος εξέφρασε το χαρακτήρα του, το γούστο του, την κοινωνική του τάξη, εν ολίγοις, τον εαυτό του. Το χρησιμοποίησε για να αποκαλύψει ή να κρύψει κάποιες πτυχές του χαρακτήρα του.

Κλείνοντας την παρουσίασή μας, θα αποτολμήσουμε να εκφράσουμε αυτή τη σκέψη μας:είναι αξιοθαύμαστο πώς η ενδυμασία, το ντύσιμό μας μπορεί να είναι, ταυτοχρόνως, ένα παραβάν που “κρύβει” τον άνθρωπο από τα μάτια των άλλων και, την ίδια στιγμή, μια οθόνη η οποία τον “προβάλλει”, σε κοινή θέα, στο κοινωνικό σύνολο...

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ
ΠΟΛΎ!

ΟΜΑΔΑ SUPER 5

- Αγαπητίδου Αναστασία
- Γώτα Μαρκέλλα
- Μακαρέζου Αλεξάνδρα
- Μαχαιρά Διονυσία
- Παππά Βασιλική

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ <http://readingandwritingtexts.pbworks.com/w/page/48154035/%CE%9C%CF%8C%CE%B4%CE%B1%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1>
- ✓ <http://www.richeast.org/htwm/renf/ren.html>
- ✓ http://www.cwu.edu/~robinsos/ppages/resources/Costume_History/renaissance.htm
- ✓ http://lykdomen.lar.sch.gr/autosch/joomla15/images/stories/pdf/ERGASIA_MODA.pdf